

18 marca 2020

Bazooką w kryzys

- **Rząd ogłosił Tarczę Antykryzysową. Poniżej prezentujemy szczegóły programu.**

Plan rządu obejmuje 5 obszarów a w jego ramy wchodzi 3 grupy środków o łącznej wartości 212 mld zł. Składają się na nie wydatki z budżetu (66 mld zł), gwarancje, opóźnienie płatności składek i PIT oraz działania płynnościowe dla firm (74 mld zł) a także działania NBP wspierające sektor bankowy (o wartości ok. 70 mld zł).

(1) Bezpieczeństwo pracowników

Pierwszy obszar obejmuje środki w wysokości 30 mld zł (z tego 24 mld zł pochodzą bezpośrednio z sektora finansów publicznych), które zostaną przeznaczone na ochronę rynku pracy, w tym m.in. na:

- Dofinansowanie zatrudnienia (pod warunkiem braku zwolnień pracowników przez firmę)
 - Jeżeli firma w ciągu ostatniego miesiąca wykazywała spadek przychodów o 25% (lub o 15% w ciągu dwóch miesięcy) to może ograniczyć wymiar etatu pracownika do 0,8, a połowę jego wynagrodzenia (40% dotychczasowej pensji ale nie więcej niż 40% przeciętnego wynagrodzenia) pokryje Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (w sumie do 1900zł pokryje Państwo)
 - Jeżeli firma zawiesza działalność, pracownikowi przysługiwać będzie tzw. „postojowe” – ma on otrzymywać 50% pensji (nie mniej niż płacę minimalną), z czego Państwo dopłaci 130% zasiłku dla bezrobotnych oraz pokryje składki pracodawcy (w sumie 1300zł pokryje Państwo);
- Wprowadzenie jednorazowego gwarantowanego świadczenia miesięcznego dla osób samozatrudnionych (2000 zł miesięcznie) pod warunkiem wykazania istotnego spadku dochodu (przy założeniu, że skorzysta 75% z 2,9 mln osób samozatrudnionych koszt wyniesie 4,7 mld zł).
- Wydłużenie zasiłku opiekuńczego o kolejne 14 dni (koszt: 1,8 mld zł);
- Przesunięcie terminu złożenia deklaracji PIT do końca czerwca (przesunięcie o 2 miesiące płatności, która zazwyczaj obejmuje 3-3,5 mld zł dopłat);
- Zasiłek dla rodziców dzieci niepełnosprawnych poniżej 25 roku życia (14-dniowy) oraz wsparcie niepełnosprawnych w domu (PFRON i FUS, koszt: 0,6 mld zł).

Większość z kosztów będzie pokryte z FGŚP, a wyliczenia zakładają, że dofinansowanie do pensji obejmie 20% pracowników.

Poza tym pakiet obejmuje także wprowadzenie dodatkowych kontroli ze strony UOKiK, który ma badać, czy nie dochodzi do bezpodstawnego wzrostu cen oraz rozwoju lichwy. Jednocześnie trwają rozmowy ze spółkami energetycznymi i gazowymi, aby w uzasadnionych przypadkach zawieszały pobór opłat za media. W ramach działań wspierających gospodarstwa domowe wymieniono także wprowadzone przez banki wakacje kredytowe (w tym zakresie nie jest planowane żadne administracyjne rozwiązanie).

Główny Ekonomista

Piotr Bujak
piotr.bujak@pkobp.pl
tel. 22 521 80 84

Zespół Analiz Makroekonomicznych
analizy.makro@pkobp.pl

Marta Petka-Zagajewska
Kierownik Zespołu
marta.petka-zagajewska@pkobp.pl
tel. 22 521 67 97

Marcin Czaplicki
Ekonomista
marcin.czaplicki@pkobp.pl
tel. 22 521 54 50

Urszula Kryńska
Ekonomistka
urszula.krynska@pkobp.pl
tel. 22 521 51 32

Michał Rot
Ekonomista
michal.rot@pkobp.pl
tel. 22 580 34 22

(2) Finansowanie przedsiębiorstw

Wartość pomocy w ramach tego obszaru ma objąć 73,2 mld zł, z czego 4,3 mld zł to tegoroczne wydatki budżetu, 0,6 mld zł to przyszłoroczne wydatki, a reszta to środki płynnościowe (w tym gwarancje). W skład pakietu wchodzi:

- Rozszerzenie gwarancji de minimis do 80% kwoty kredytu (maks. 3,5 mln zł kredytu). Fundusz gwarancji kredytowych BGK ma zostać zwiększony o 1,1 mld zł, co pozwoli wygenerować do 50 mld zł gwarancji (w razie potrzeby dofinansowanie funduszu wzrośnie);
- Dopłaty do odsetek (z BGK: koszt 0,5 mld zł);
- Stworzenie funduszu restrukturyzacyjnego w BGK (2 mld zł);
- Polski Fundusz Rozwoju ma wygospodarować 6 mld zł na podwyższenie kapitału w firmach;
- Agencja Rozwoju przemysłu ma otrzymać 1,7 mld zł na dofinansowanie płatności leasingowych firm transportowych z tytułu leasingu operacyjnego (do 3 miesięcy);
- Pożyczki z funduszu pracy dla mikrofirm (5 tys. zł, koszt: 1,2 mld zł);
- Odroczenie lub rozłożenie na raty składek na ZUS bez konieczności ponoszenia opłaty prolongacyjnej (na wniosek płatnika);
- Wydłużenie terminów w przetargach publicznych;
- Wydłużenie spłaty bankowych kredytów obrotowych (wolumen to 150 mld zł), w tym zmiana zasad oceny zdolności kredytowej uwzględniająca jej stan na koniec 2019;
- Przejmowanie przez KUKE wypowiedzanych umów ubezpieczeniowych;
- Wydłużenie czasu na zwrot środków klientom dla firm z branży turystycznej (z 30 do 180 dni);
- Możliwość zaliczenia tegorocznej straty przez korektę CIT za 2019 (0,6 mld zł kosztu w 2021);
- Wprowadzenie usług doradczych dla firm;
- Opóźnienie wejścia w życie JPK, PPK, bazy danych o odpadach;
- Wakacje kredytowe ogłoszone przez Związek Banków Polskich i wprowadzane przez banki.

(3) Ochrona zdrowia

Koszty w tym obszarze mają wynieść 7,5 mld zł i będą pokryte z budżetu.

Działania obejmą w pierwszej kolejności finansowanie działań związanych z walką z epidemią (6 mld zł), w tym zakup sprzętu, rozwój infolinii pacjenta, dofinansowanie infrastruktury służby zdrowia, dodatkowe finansowanie cyfryzacji systemu opieki zdrowotnej, w tym telemedycyny (ok. 420 mln zł).

(4) Wzmocnienie systemu finansowego

Na ten obszar składa się szereg działań ogłoszonych przez [Zarząd NBP](#), [RPP](#), [KSF\(M\)](#) oraz [KNF](#). Kwota 70 mld zł podana podczas konferencji Premiera obejmuje ok. 40 mld zł pochodzących z obniżenia rezerwy obowiązkowej (z 3,5% do 0,5%) oraz ok. 30 mld zł wpompowanych do banków przez NBP w ramach operacji repo. Nie obejmuje ona innych działań, np. skupu obligacji skarbowych przez NBP. Warto podkreślić, że

zapowiedzi KNF, która:

- zawnioskuje do MinFin o zmiany w zasadach dokonywania odpisów przez banki;
- wprowadziła rekomendacje w zakresie MSSF9;
- uelastyczni podejście co do ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych;
- wyraziła gotowość do odłożenia wejścia w życie rekomendacji R;
- wyraziła miękką zgodę na czasowe funkcjonowanie banków poniżej wymogu połączonego bufora;
- wskazała na możliwość zniesienia bufora OSII w przyszłości oraz zmiany struktury narzutu kapitałowego;
- zapowiedziała indywidualne podejście do wypełniania wymogu LCR przez banki.

(5) Program Inwestycji Publicznych

Rząd zapowiedział wprowadzenie stymulusu fiskalnego po przeminieniu epidemii, tak aby wspierać V-kształtne odbicie wzrostu gospodarczego. Na ten cel mają zostać przeznaczone środki w wysokości ok. 30 mld zł pozostające w gestii premiera. Nowe inwestycje mają obejmować wydatki na infrastrukturę (drogi samorządowe), szkoły, szpitale, transformację energetyczną, cyfryzację, ochronę środowiska, biotechnologię i farmację.

W sumie (razem ze środkami uwolnionymi przez NBP) wartość pakietu to 212 mld zł, czyli ok. 9,2% PKB. Z tego bezpośrednie wydatki sektora finansów publicznych obejmą ok. 2,9% PKB. Premier zapowiedział, że rząd przygotowuje pakiet specustaw w tym tygodniu i przedłoży go na przyszłotygodniowym posiedzeniu Sejmu. Plan ma podlegać ciągłej ewaluacji i dostosowaniom ze względu na nieprzewidywalny charakter pandemii.

Oprócz pakietu rząd wprowadzi również szereg działań wspierających gospodarkę, m.in.

- automatyczne odnowienie zezwoleń na pracę dla obcokrajowców i przedłużenie badań medycyny pracy;
- uelastycznienie zakazu handlu w niedzielę poprzez dopuszczenie możliwości rozładowywania towaru (bez wpuszczania klientów);
- przedłużenie terminów egzekucyjnych i sądowych;
- wsparcie twórców i artystów.

W konsekwencji wprowadzenia pakietu (i spadku dochodów budżetowych z uwagi m.in. na spowolnienie wzrostu PKB) potrzeby pożyczkowe rządu mogą wzrosnąć w tym roku (w łagodnym scenariuszu) o 60-70 mld zł, przy założeniu przesunięcia likwidacji OFE na przyszły rok. Obecnie rząd posiada niezbędną poduszkę płynnościową, aby sprawnie działać przez najbliższe 1-3 miesiące (ustawa budżetowa może podlegać nowelizacji w czerwcu). Część wydatków zostanie pokryta z przesuniętych z innych kierunków funduszy europejskich (7-8 mld euro). Ma dojść również do konsolidacji środków z funduszy celowych. Wobec deklaracji KE o wyjęciu wydatków związanych z walką z pandemią z procedury nadmiernego deficytu nie

widzimy ryzyka, że Polska mogłaby zostać nią objęta (także ze względu na solidną kondycję finansów w przededniu wybuchu epidemii).

Pakiet rozwiązań rządowych (oraz NBP i KNF) należy ocenić pozytywnie, w szczególności w kontekście wsparcia pracowników i przedsiębiorstw, co jest kluczowe w krótkim okresie, tak aby zapobiec długotrwałej recesji. Podkreślenia wymaga także koordynacja działań potwierdzająca sens istnienia Komitetu Stabilności Finansowej. Działania dotyczące sektora bankowego co do zasady wychodzą naprzeciw jego oczekiwaniom, niemniej należy podkreślić, że brak zawieszenia / ograniczenia podatku bankowego może przełożyć się na problemy z implementacją niektórych rozwiązań, w szczególności skupu obligacji skarbowych przez NBP (oddając nieopodatkowane obligacje banki otrzymują „karę” w postaci płaconego podatku bankowego) oraz kredytów wekslowych. Trudno sobie wyobrazić, żeby banki były chętne zaciągać kredyt wekslowy po stopie 1,10% mając do dyspozycji depozyty (oprocentowane przeciętnie na 0,76%, stan na styczeń) przy malejącej i najniższej od 2007 relacji kredytów do depozytów (93,7% po styczniu) oraz opodatkowaniu wzrostu aktywów podatkiem bankowym. Potrzeba rozszerzania akcji kredytowej przyjdzie w średnim okresie (po przeminięciu epidemii), więc być może do tego czasu podatek zostanie zawieszony, np. dla ekspozycji kredytowej na sektor przedsiębiorstw.

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski SA
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
t: (22) 521 80 84
f: (22) 521 88 87
email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu

Piotr Bujak

piotr.bujak@pkobp.pl

(22) 521 80 84

Zespół Analiz Makroekonomicznych

analizy.makro@pkobp.pl

(22) 521 67 97

Marta Petka-Zagajewska

marta.petka-zagajewska@pkobp.pl

(22) 521 67 97

dr Marcin Czaplicki, CFA

marcin.czaplicki@pkobp.pl

(22) 521 54 50

Urszula Kryńska

urszula.krynska@pkobp.pl

(22) 521 51 32

dr Michał Rot

michal.rot@pkobp.pl

(22) 580 34 22

Zespół Analiz Sektorowych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

(22) 521 81 22

dr Agnieszka Grabowiecka-Łaszek

agnieszka.grabowiecka-laszek@pkobp.pl

(22) 521 81 22

dr Mariusz Dziwulski

mariusz.dziwulski@pkobp.pl

(22) 521 81 88

Michał Koleśnikow

michal.kolesnikow@pkobp.pl

(22) 521 81 23

Piotr Krzysztofik

piotr.krzysztofik@pkobp.pl

(22) 521 81 25

Wojciech Matysiak

wojciech.matysiak@pkobp.pl

(22) 521 51 80

Katarzyna Piętka-Kosińska

katarzyna.pietka-kosinska@pkobp.pl

(22) 521 65 15

Filip Romanowski

filip.romanowski@pkobp.pl

(22) 521 87 39

Anna Senderowicz

anna.senderowicz@pkobp.pl

(22) 521 81 24

Zespół Analiz Nieruchomości

Marcin Morawiecki

marcin.morawiecki@pkobp.pl

(22) 521 72 24

Materiał zatwierdził(a): Marta Petka-Zagajewska

Informacje i zastrzeżenia:

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.